

Effects of Bibliotherapy on the Anxiety of Hospitalized Children :

A Case Study of Renal Disease Patients

Miss Amporn Pinichwatana

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ผลของการใช้หนังสือมาบันทึกข้อความวิตกกังวลของ เด็กป่วย
 ในโรงพยาบาล : การศึกษาเฉพาะกรณีคนไข้โรคไต
 โดย : นางสาว อัมพร พินิจวัฒนา
 ภาควิชา : จิตวิทยา
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล รัชตสาทกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

นิรมล รัชตสาทกิจ
 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สุประวิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุภาพรรณ โคตรจรัส
 ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)

โสรัช โทธีแก้ว
 ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสรัช โทธีแก้ว)

เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว
 ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

นิรมล รัชตสาทกิจ
 ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล รัชตสาทกิจ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ผลของการใช้หนังสือบำบัดต่อความวิตกกังวลของเด็กป่วย
 ในโรงพยาบาล : การศึกษาเฉพาะกรณีคนไข้โรคไต
 รรอนิสิต   นางสาว อัมพร พินิจวัฒนา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล รัชคสาทกิจ
 ภาควิชา   จิตวิทยา
 ปีการศึกษา   ๒๕๒๗

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงผลของการบำบัดด้วยหนังสือต่อภาวะความวิตกกังวล
 ในเด็กป่วยเรื้อรัง โดยศึกษาเป็นรายกรณีกับเด็กป่วยราย หญิง จำนวน ๔ คน อายุระหว่าง
 ๔ - ๑๒ ปี บำบัดด้วยโรคไตเรื้อรัง ซึ่งต้องหัตถการในโรงพยาบาลเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า
 ๕ สัปดาห์ โดยเข้ารับการรักษา ๑ สัปดาห์ ก่อนการทดลอง หักในโรงพยาบาลตลอด
 ระยะเวลาการทดลอง ๓ สัปดาห์ และต้องอยู่ในโรงพยาบาลหลังการทดลองต่อไปอีกอย่าง
 น้อย ๑ สัปดาห์ ผู้วิจัยจัดเด็กออกเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด ๓ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มทดลองที่ ๑ มี ๓ คน ให้รับการบำบัดด้วยหนังสือ ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับ
 ปัญหาของเด็ก ระหว่างการทดลอง พร้อมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของโรงพยาบาลตามปกติ

กลุ่มทดลองที่ ๒ มี ๓ คน ให้อ่านหนังสือทั่วไปสำหรับเด็ก ที่ไม่มีเนื้อหาสาระ
 เกี่ยวข้องกับปัญหาของเด็ก พร้อมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของโรงพยาบาลตามปกติ

กลุ่มควบคุม มี ๒ คน ให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงพยาบาลตามปกติ
 โดยผู้วิจัยไม่จัดหาหนังสือใดๆ มาให้อ่าน

ขั้นตอนต่างๆ ในการวิจัย มีดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑   คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ ๒   ให้อ่านหนังสือทั้งสามประเภทวัดความวิตกกังวลก่อนการทดลอง

ขั้นตอนที่ ๓   ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้เกี่ยวข้องก่อนการทดลอง

ขั้นตอนที่ ๔   ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ตามเงื่อนไขในการวิจัย

ชั้นตอนที่ ๕ ใ้กลุ่มตัวอย่างห้ามাত্রวัดความวิตกกังวลหลังการทดลอง
ชั้นตอนที่ ๖ ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้เกี่ยวข้องหลังการทดลอง

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้ระดับความวิตกกังวลก่อนและหลังการทดลอง ของเด็ก
กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่ม โดยพิจารณาจากคะแนนสูงสุดของมาตราวัดความวิตกกังวล ซึ่ง
มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ ๔๔ คะแนน ถ้าเด็กคนใดใดคะแนนมากกว่า ๒๕ คะแนน ถือว่า
ร้อยละ ๕๐ ของคะแนนทั้งหมด ถือว่า มีความวิตกกังวลสูง ส่วนเด็กคนใดใดคะแนนค่า
กว่า ๒๕ คะแนน ถือว่าต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนทั้งหมด ถือว่าไม่มีความวิตกกังวล
(Zung ๑๙๗๕ : ๒) โดยพิจารณาจากข้อมูลจากการบันทึกการสังเกตพฤติกรรม
และการสัมภาษณ์เด็กแต่ละคน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

เด็กกลุ่มทดลองที่ ๑ คะแนนความวิตกกังวลลดลงทั้ง ๓ ราย โดยคะแนน
ความวิตกกังวลก่อนการทดลองมากกว่าร้อยละ ๕๐ และคะแนนความวิตกกังวลหลัง
การทดลองต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนมาตราวัดความวิตกกังวลทั้งหมด โดยคะแนนความ
วิตกกังวลที่ลดลงนี้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งแสดงว่า หลังการ
ทดลองเด็กกลุ่มทดลองที่ ๑ ทั้ง ๓ ราย มีความวิตกกังวลลดลง

เด็กกลุ่มทดลองที่ ๒ คะแนนความวิตกกังวลลดลง ๒ ราย เพิ่มขึ้น ๑ ราย แต่
คะแนนความวิตกกังวลทั้งก่อนและหลังการทดลองของเด็กทั้ง ๓ ราย เมื่อเทียบเป็น
ร้อยละแล้ว มีคะแนนมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนมาตราวัดความวิตกกังวลทั้งหมด
และเด็กทุกรายไม่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งแสดงว่า หลังการทดลอง
เด็กกลุ่มทดลองที่ ๒ ยังคงมีความวิตกกังวลสูง

เด็กกลุ่มควบคุม คะแนนความวิตกกังวลลดลง ๑ ราย เพิ่มขึ้น ๑ ราย แต่
คะแนนความวิตกกังวลทั้งก่อนและหลังการทดลอง มากกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนน
มาตราวัดความวิตกกังวลทั้งหมด และไม่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งแสดง
ว่า หลังการทดลอง เด็กกลุ่มควบคุมยังคงมีความวิตกกังวลสูง

จึงสรุปผลการทดลองครั้งนี้ ได้ว่า การบำบัดด้วยหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยว
ข้องกับปัญหาของเด็ก มีผลช่วยลดความวิตกกังวลในเด็กป่วยเรื้อรังได้จริง

อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารายกรณี กระทำกับกลุ่ม

ตัวอย่างจำนวนน้อย จึงไม่สามารถนำไปกล่าวอ้างเป็นตัวแทนของประชากรได้ และผล
การวิจัยก็ไม่สามารถนำไปยืนยันได้ว่า การบำบัดด้วยหนังสือจะมีผลลดความวิตกกังวลใน
เด็กป่วยเรื้อรังทุกรายได้ เพียงแค่สามารถนำไปเป็นตัวอย่างอ้างอิงได้เท่านั้น ฉะนั้น
ผู้วิจัยจึงใคร่เสนอแนะ สำหรับผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไปว่า ควร
ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มใหญ่ ที่สามารถนำไปกล่าวอ้างเป็นตัวแทนของประชากร
ได้ เพื่อผลการศึกษาวิจัย จะสามารถนำไปยืนยันถึงประโยชน์ของการบำบัดด้วยหนังสือ
ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Effects of Bibliotherapy on the Anxiety of
Hospitalized Children : A Case Study of
Renal Disease Patients

Name   Miss Amporn Pinichwatana

Thesis Advisor   Assistant Prof. Niramol Chayutsahakij

Department   Psychology

Academic Year   1984

ABSTRACT

The aim of this research was to study effects of Bibliotherapy on the level of anxiety of pediatric patients who suffered from chronic disease. Case studies were conducted on 8 male and female pediatric patients aged 9 - 12 years. They suffered from chronic Renal Disease and had to be hospitalized for at least 5 weeks : admitted 1 week prior to the time of study, they stayed for the whole course of the 3 weeks study and stayed in the hospital for at least 1 more week after the study. The researcher divided these patients into 3 groups.

Experimental group 1 Consisted of 3 patients. They attended the Bibliotherapy during the course of the study as well as participated in hospital activities as usual.

Experimental group 2 Consisted of 3 patients. General books for children were offered for them to read. The books' content were not related to the patients problems. They also participated in routine hospital activities.

The control group Consisted of 2 patients. They participated in hospital activities without being offered books to read.

The steps in the process of this research were as follow

- 10
- Step 1. Select the groups of samples for the study
  - Step 2. Have the groups of samples do the pre - test of anxiety before the experiment.
  - Step 3. Interview the groups of samples and related persons before the experiment.
  - Step 4. Conduct the experiment under the conditions of the research.
  - Step 5. Have the groups of samples do the post - test of anxiety after the experiment.
  - Step 6. Interview groups of samples and related persons after the experiment.

After the experiment was over, a comparison of anxiety scores before and after the treatment was made to identify the differences among these 3 groups. The highest score on the anxiety test was 49 points. The children who scored more than 25 points (over 50%) on the test were considered to have a high level of anxiety. The children who scored less than 24 points (under 50%) were considered to be without anxiety (Zung 1978 : 2).

The finding of this research show that :

Experimental group 1 : All 3 patients had lower scores on the anxiety test. Pre - test scores were over 50% and post - test scores were less than 50%. The decrease in scores on the test was significantly related to the changes in behavior of these patients. Therefore, all children in this group were considered to be less anxious after the experiment.

Experimental group 2 : 2 patients had lower scores on the anxiety post - test while the third one showed an increase. However, the scores of all 3 patients on both pre - test and post - test were over 50% and there was no positive changes in their behavior. They were considered to still have a high level of anxiety after the experiment.

Control group : Scores on the anxiety test decreased in one patient and increased in the other. Scores on both pre - test and post - test were higher than 50%. Their behavior did not change positively at all. So that they were considered

to retain a high level of anxiety after the experiment.

In conclusion, this study shows that Bibliotherapy results in decreasing the anxiety of chronic pediatric patients significantly.

However, the method used in this research was the case study : the number of subjects was too small to represent the total population. The conclusions of this research cannot be used to confirm that Bibliotherapy would result in decreasing the anxiety in "all cases" of such patients. It can only be utilized as an example of reference. The researcher suggests that any individual who is interested in further study of this topic should study samples large enough to represent the population in order to obtain more significant results to confirm the utility of the Bibliotherapy.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกกรรมการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมความมุ่งหมายได้ ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจาก
ท่านผู้มีพระคุณหลายท่าน กล่าวคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล รัชตสาทิจ อาจารย์
ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และแก้ไขรอบคอบทรงต่างๆ อย่างดียิ่ง, รองศาสตราจารย์
กร. มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ ที่ได้เอื้อเฟื้อให้ผู้วิจัยมีแบบสอบถามความสามารถ
ในการอ่าน ของภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ แพทย์หญิง วารุณี อมรทัต แพทย์หัวหน้า
แผนกคลินิกจิตวิทยาเด็ก และนักจิตวิทยาประจำคลินิกจิตวิทยา โรงพยาบาลเด็กทุกท่าน
ตลอดจนแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ และเด็กป่วยในตึกเด็กสามัญ ประจำโรงพยาบาล
ศิริราช ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เป็น
อย่างดี และมีส่วนช่วยให้งานวิจัยนี้ดำเนินลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิคา มารคา ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน
รอบคอบ ทั้ง และเพื่อนๆ ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

อัมพร หินจิวัดนา

กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

ศูนย์วิทยุวิทยุวิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตารางและรูปภาพ	ฉ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๒
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	๖
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
ความหมายของคำว่า "การบำบัดด้วยหนังสือ"	๗
ประวัติความเป็นมาของการบำบัดด้วยหนังสือ	๘
ทฤษฎี และหลักที่ใช้ในการบำบัดด้วยหนังสือ	๑๒
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบำบัดด้วยหนังสือรายบุคคล	๒๑
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบำบัดด้วยหนังสือรายกลุ่ม	๒๕
สมมติฐานในการวิจัย	๓๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓๓
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	๓๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๓๔
๒. วิธีดำเนินการวิจัย	๓๔
กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	๓๔
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๖
การดำเนินการวิจัย	๔๓
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓. การนำเสนอข้อมูลและผลการวิจัย	๕๐
๔. การอภิปรายผลการวิจัย	๕๗
๕. สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ	๑๑๖
บรรณานุกรม	๑๒๒
ภาคผนวก ก.	๑๒๔
ภาคผนวก ข.	๑๔๔
ภาคผนวก ค.	๑๕๔
ภาคผนวก ง.	๑๖๔
ภาคผนวก จ.	๑๘๓
ประวัติผู้เขียน	๑๘๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตารางและรูปภาพ

หน้า

ตารางที่

๑. แสดงขั้นตอนการทดลองสำหรับกลุ่มทดลองที่ ๑	๔๓
๒. แสดงขั้นตอนการทดลองสำหรับกลุ่มทดลองที่ ๒	๔๖
๓. แสดงรายละเอียดข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	๑๐๔

กราฟรูปที่

๑. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของค.ร.เอ ...	๔๘
๒. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของค.ร.ป่อง ..	๔๘
๓. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของค.ญ.ไก่ ...	๑๐๑
๔. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของค.ร.โต ...	๑๐๒
๕. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของค.ร.เอก ..	๑๐๓
๖. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของค.ญ.ก้อย ..	๑๐๕
๗. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของค.ร.โจ ...	๑๐๖
๘. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของค.ญ.จอย ..	๑๐๘
๙. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่ ๑	๑๑๐
๑๐. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่ ๒	๑๑๑
๑๑. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม	๑๑๒
๑๒. แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่ม	๑๑๔
๑๓. แสดงแนวโน้มการลดและเพิ่มความวิตกกังวลของทั้ง ๓ กลุ่ม	๑๑๕